

CĂRĂMIZI DIN BIHOR (Adenda II)

EMŐDI János

THE HISTORY OF BRICKS IN BIHOR COUNTY

Abstract

This article is the second addendum to the study published in the volume entitled „Historical Dates from the Past of Oradea” vol. I, Oradea, 2000, pg. 119-154. In that volume there were presented 467 different kinds of bricks. In addition to the rectifications made in the first addendum, in which we added to the previous list 60 more unpublished pieces of bricks (Crisia , XXXIV, 2004, 133), now in this second addendum we present 16 more new names of brick-factory owners and 55 more new pieces of bricks.

Completări.

Cărămidari din Oradea și județul Bihor

Domeniul Capitulului Romano-Catolic deținea în 1833 cărămidărie proprie (CDO, cat.nr.56).

Cărămidăria Obermann se afla în anul 1837/8 în cartierul Velența (O.M, cat.nr.83-84).

În anul 1808 se amintește „Tegularia Rhédayana” Rhéday Lajos fiind comite de Bihor¹.

Perceptorul orașului Oradea Cyprian Dell’ Orto avea cărămidărie proprie „Tegularia Cypriana”²

Dálnoki Medve Márton, nobil, cărămidar în Oradea, a furnizat pentru construcția bisericii greco-catolice 700.000 cărămizi în anii 1807-1809³

Moravczek Albert cărămidar în Oradea, face ofertă pentru construcția unui cuptor de ars cărămizi care mai erau încă necesare la construcția bisericii greco-catolice în 1809⁴

Molnar András⁵ cărămidar în Oradea, 1812, (cat. Nr. 98 ?)

Nagy Mihály cărămidar în Diosig, anul 1863 (cat.nr.145 ?)

Tóth István cărămidar și țiglar, valea Erului 1863

Cărămidăria Pajzs István din cartierul Seleuș este amintită în 1896 (PI, cat.nr.218).

Cărămidăria Béres Sándor din Sălard, anul 1898 (cat.nr.417)

Nyevin István cărămidar și țiglar, Marghita 1897

Heller Antal cărămidar, Salonta, 1850/1851

¹ Arhivele Nationale, Dir. Jud. Bihor, fond Episcopia Gr.-Cat. inv. 881, dos. 427, rola 868, an 1808.

² Idem.

³ idem, nr. 2172-2175

⁴ idem, nr. 2157-2162

⁵ următorii 9 cărămidari sunt nominalizați în Registrele de stare civilă ale localităților respective

Farkas Mihály cărămidar în Salonta, moare în 1875
 Pápai Ferencz, fabrică de cărămizi și țigle, Salonta, din 1907
 Fábry, cărămidărie între cele două războaie la Săcuieni⁶

Catalog

529-534. F.I., F.G., F.P., F.B., F.L., F.J. Aceste cărămizi provin din conace și alte edificii de pe domeniile diversilor membri ai familiei nobiliare **Fráter** de la Tîrgușor, Șimian, Chiribiș. Sec. XVIII-XX.

535-541. Un alt lot provine din zona pivnițelor de vin din Sîniob, cu monogramele: +GCSI, V, S.H, C.J., B.I., I.J, respectiv de la moară: S.A.⁷. Sec. VII-XIX

542. Vișoara. Biserica reformată. *In situ*. 6,2 x 14 x 28. Sec. XV.

543. Ineu. Poz.sec. T.G. 6,5 x 14/15 x 29. Înălțimea literelor-4,5. Sec. XIX.

544. Ineu. 1821. Biserica reformată. Poz.sec. 6 x 15-15,5 x 30. Î-8.

1821. Roșiori. Din nava bisericii reformate. *In situ*. 6,5 x 14 x ?. Î-7.

545. Roșiori. F.E.(Félegyházi Ecclézsia). Biserica reform. Poz.sec. 5,5 x 15 x 29,5. Î-8,5

Alt exemplar fragmentar de la Ineu, bis.ref. Poz.sec. 6 x 14,5-15 x ? Î-8,5

546. Diosig. Poz. Sec. C.F.Z. Contele Zichy Ferencz. Sec. XIX.

547. Diosig. Poz. sec. U Z . 7 x 14,5 x 30,5. Î-6,5. Sec. XIX.

548. Diosig. Poz. sec. K.G.2, 7 x 13 x 27. Î-6. Sec. XIX.

549. Diosig. Poz. sec. K.G.5, 7 x 13 x 27. Î-6. Sec. XIX.

550. Zona Diosig-Săcuieni. Poz. Sec. 7 x 14,5 x 29. Sec. XVII-XVIII

551. Zona Diosig-Săcuieni. Poz. sec. I.E. 7 x 15 30. Ú.-7,5. Sec. XIX.

552. Zona Diosig-Săcuieni. Poz. sec. G.S. 7 x 13,5 x 30. Î-5. Sec. XIX.

553. Zona Diosig-Săcuieni. Poz. sec. .Z.R. 6,5 x 14 x ?. Î-7,5. Sec. XIX.

554. Zona Diosig-Săcuieni. Poz. sec. Sz.J. 7 x 14,5 x 29. Î-7. Sec. XIX.

555. Săcuieni. Gardul bisericii reformate. K. 8 x 14,5 x 30. Î-9. Sec. XVIII-XIX.

556. Săcuieni. Poz. sec. Sz.S. Sec. XIX.

557. Săcuieni. Poz. sec. K.S. Sec. XIX.

558. Săcuieni. Poz. sec. 6 x 13,5 x ?. Î-6,5. Sec. XVII-XVIII.

559. Sălard. Poz. sec. A.I. 6 x 13,5 x 29. Î-6. Sec. XIX.

560. Sîniob. Poz. sec. B. 6 x 14 x 30. Î-6,5 Sec. XIX.

561. Galoșpetreu. Poz. sec. J.M. 6 x 13 x ?. Î-5. Sec. XIX.

562. Galoșpetreu. Poz.sec. V.P. 7 x 14 x ?. Î-5,5. Sec XVII-XVIII.

563. Galoșpetreu. *In situ*. D.V. 6 x 15 x 30. Î-3,5. Conacul Draveczy Viktor.

564. Galoșpetreu. *In situ*. D.V. 5,5 x 19,5 x 19,5. Î-3,5. Podea. Draveczy V.

565. Oradea. 1841. Împreună cu BBL și CV. Poz. sec. 5,5x14,5 x 29. Î-9.

Din alt loc 6,5 x 14 x 30. Î-7,5

566. Oradea. BBL. Poz.sec. Baron Bémer László. 5,5-6 x 15,5 x 29. Î-9.

567. Oradea. M.o F. Poz.sec. 6,5 x 1,5 x 29. Î-9. Prima parte a sec. XIX.

568. Oradea. X. Poz.sec.

569. Oradea. T. & Cz. (Addenda I, cat.nr.526).

570. Oradea. Ø. Poz. sec. 7 x 15 x 30. Î-5.

571. Oradea. 3. Poz.sec. 7/8 x 14,5 x 29. Î-4. Sec. XIX.

572. Oradea. K.I. Poz.sec. Sec. XX.

573. Oradea. K NV V. Poz.sec. 6,5 x 14,5 x 29,5. Î-6,5. Sec. XX.

574. Oradea. K.T. XIII. Poz.sec. 6,5 x 14 x 29,5. Î-6,5. Sec. XX.

575. Oradea, Cărămidă pentru uz minier. Sec. XX.

576. Oradea, X.X. Cărămidă modernă. 7 x 12 x 25. Î-3. Sec. XX.

577. Oradea, Cărămidă fagure. 6,5 x 6,5 x 14,5. Sec XX.

⁶ M. Roska, Repertoriu, Cluj, 1942, I, p. 268, nr. 175

⁷ Cele două loturi au fost consemnate de Kordics Imre, căruia îi mulțumim pentru permisiunea publicării lor.

578. Oradea, Căramidă fagure. 5 x 12,5 x 25,5. Sec. XX.
579. Oradea, Căramidă fagure. 6,5 x 13,5 x 22. Sec. XX.
580. Valea lui Mihai, Poz sec. 2. 6 x 14 x 30.
581. Valea lui Mihai, Poz.sec. K.M. 6 x 14,5 x 30. Î-6.
582. Sălacea, biserică reformată, in situ, 1796, ? x 12 x 28.
583. Uileacu de Munte, poz. sec. H. E. 6 x 13 x 28. Î-7. (Hegyközüjlaki Ecclesia).
Mijlocul secolului XIX.
584. Simian, conacul Kazinczy, poz.sec.L. L. 6,5 x 14 x 30. Î-6.
585. Oradea, Piața Unirii, Casa Kovács. Căramidă lungă pt. cornișa de sub streșină.
In situ. 6,5 x 15 x min. 43. Începutul sec.XIX.

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

Pl. 1. Căramizi din Bihor